

ISSN 2786-8311 (Print)
ISSN 2786-832X (Online)

Асоціація хірургів України
Національний інститут хірургії та трансплантології
імені О. О. Шалімова НАМН України

Український журнал клінічної хірургії

Том 90, № 3 (травень-червень) 2023

Двомісячний науково—практичний журнал
(спеціалізоване видання для лікарів)
Заснований у червні 1921 р.

Головний редактор
О. Ю. УСЕНКО

Заступники головного редактора
С. А. АНДРЕЄШЧЕВ, М. В. КОСТИЛІВ

Редакційна колегія
L. ANGRISANI (Італія), J. BENEDIK (Німеччина),
Л. С. БІЛЯНСЬКИЙ, С. О. ВОЗІАНОВ,
M. FRIED (Чеська Республіка), H. FRIESS (Німеччина),
В. Г. ГЕТЬМАН, О. І. ДРОНОВ, Г. П. КОЗИНЕЦЬ,
В. М. КОПЧАК, А. С. ЛАВРИК, В. В. ЛАЗОРИШИНЕЦЬ,
І. А. ЛУРІН, J. MELISSAS (Греція), С. І. САВОЛЮК,
А. В. СКУМС, І. П. ХОМЕНКО, В. І. ЦИМБАЛЮК,
R. WEINER (Німеччина)

Редакційна рада
В. П. АНДРЮЩЕНКО, Я. С. БЕРЕЗНИЦЬКИЙ,
В. В. БОЙКО, М. М. ВЕЛІГОЦЬКИЙ,
Б. С. ЗАПОРОЖЧЕНКО, М. П. ЗАХАРАШ,
І. В. ЮФФЕ, П. Г. КОНДРАТЕНКО,
І. А. КРИВОРУЧКО, В. І. ЛУПАЛЬЦОВ,
О. С. НИКОНЕНКО, В. В. ПЕТРУШЕНКО,
В. І. РУСИН, А. І. СУХОДОЛЯ,
Я. П. ФЕЛІШТИНСЬКИЙ, С. О. ШАЛІМОВ,
С. Д. ШАПОВАЛ, І. М. ШЕВЧУК

Редактор В. М. МОРОЗ
Коректор О. П. ЗАРЖИЦЬКА

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 25368-15308ПР від 26.12.2022

Включений
до Переліку наукових фахових видань України
(Наказ МОН № 1301 від 15.10.2019)
Категорія "Б"

Адреса редакції
03126, м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 30
Тел./факс +38 044 408 18 11
e – mail: info@hirurgiya.com.ua
new.article@hirurgiya.com.ua

Видавець
ТОВ «Ліга—Інформ»
03126, м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 30
Тел./факс (044) 408 18 11

Редакція не завжди поділяє думку авторів статті.

Розмноження у будь-якій формі матеріалів,
опублікованих у журналі, можливе тільки
з письмового дозволу редакції.

Відповідальність за зміст
рекламних матеріалів несе рекламодавець.

© Український журнал клінічної хірургії, 2023
© Ліга — Інформ, 2023

ISSN 2786-8311 (Print)
ISSN 2786-832X (Online)

Association of Surgeons of Ukraine
Shalimov National Institute
of Surgery and Transplantology

The Ukrainian Journal of Clinical Surgery

Vol 90, Issue 3 (May/June) 2023

Bimonthly Scientific and Practical Magazine
(specialist edition for doctors)
Founded in June 1921

Editor in Chief
O. USENKO

Vice-editors
S. ANDREIESHCHEV, M. KOSTYLIEV

Editorial board
L. ANGRISANI (Italy), J. BENEDIK (Germany),
L. BILIANSKYI, S. VOZIANOV,
M. FRIED (Czech Republic), H. FRIESS (Germany),
V. HETMAN, O. DRONOV, H. KOZYNETS,
V. KOPCHAK, A. LAVRYK, V. LAZORYSHYNETS,
I. LURIN, J. MELISSAS, (Greece),
S. SAVOLYUK, A. SKUMS, I. KHOMENKO,
V. TSYMBALIUK, R. WEINER (Germany)

Editorial team
V. ANDRIUSHCHENKO, Ya. BEREZNYTSKYI,
V. BOIKO, M. VELIHOTSKYI,
M. ZAKHARASH, B. ZAPOROZHCHENKO,
I. IOFFE, P. KONDRATENKO,
I. KRYVORUCHKO, V. LUPALTSOV,
O. NYKONENKO, V. PETRUSHENKO,
V. RUSYN, A. SUKHODOLIA, Ya. FELESHTYNSKYI,
S. SHALIMOV, S. SHAPOVAL, I. SHEVCHUK

Certificate of state registration of print media
Series KB No. 25368-15308ПР/26.12.2022

Included in the list of scientific professional
publications in Ukraine
(Decree of Ministry of Education and Science
of Ukraine No. 1301/15.10.2019)

Publisher allows authors to retain
their copyrights.

No part of the publications may be reproduced
without prior permission of the Publisher.

All authors take public responsibility
for the content presented in the manuscript.

All advertisements are published
on the warranty of the agency and advertiser
that both are authorized to publish
the entire contents and subject matter
of the advertisement.

© The Ukrainian Journal of Clinical Surgery, 2023
© Liga — Inform, 2023

СУХАРЕВСЬКІ ЧИТАННЯ 2023

КОНГРЕС
СУДИННИХ ХІРУРГІВ,
ФЛЕБОЛОГІВ ТА АНГІОЛОГІВ
УКРАЇНИ

**ТЕЗИ
ДОПОВІДЕЙ**

м. Вінниця
11-13 жовтня 2023 р.

ціальним тромбозом дозволяє ефективно запобігти венозним тромбоембологенним ускладненням, ліквідувати прояви хронічної венозної недостатності та попере-

дити розвиток посттромботичних змін поверхневих та глибоких вен.

Профілактика віддалених ускладнень поранень магістральних судин кінцівок та профілактика вторинної інфекції при вогнепальних пораненнях

Прасол В. О., Іванова Ю. В., Криворучко І. А., Багрій О. С., М'ясоєдов К. В.

Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева, м. Харків
Харківський національний медичний університет,
Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, м. Харків

Актуальність. Частота судинних поранень під час військових дій з кожним новим військовим конфліктом зростає за рахунок удосконалення засобів ураження. Таким чином на сучасному театрі бойових дій судинна травма зустрічається у майже у 17% випадків. 72% нараховувала травма кінцівок. У зв'язку з цим кількість судинних швів та анастомозів зростає, а з ними й ускладнення: істинні/хибні аневризми, тромбози/тромбоемболії, АВ-фістули, стенози, дисекції, інфекційні ускладнення.

Мета. Визначити фактори ризику та показання для обстеження у поранених з судинною травмою.

Матеріали та методи. На базі судинного відділення ІЗНХ ім. В. Т. Зайцева в період з 24 лютого 2022 р. по теперішній час проліковано 5 хворих та проаналізовано історії хвороб попередніх років (з 2012 р.) 5 хворих з посттравматичними хибними аневризмами нижніх кінцівок з наявністю АВ-фістули у 2 хворих. Строки виник-

нення/діагностування хибної аневризми в середньому склали 2 тижні.

Результати. 8 хворим виконано протезування зони хибної аневризми, 2 виконано анастомоз кінець в кінець. 10 хворих одужали та були виписані з лікарні. При аналізі захворювання всім хворим було виконано ПХО без ревізії судинного пучка, також всі 10 мали "Soft" ознаки артеріального поранення кінцівок, інформація про кровотечу на місці поранення чи під час евакуації, наближеність проникаючої рани чи тупого поранення до артерії, зони перелому, невелика неппульсуюча гематома над артерією, неврологічний дефіцит, спричинений нервом, що є прилеглим до позначеної артерії.

Висновки. Всім хворим із "Soft" ознаками артеріального поранення рекомендоване Follow-up після виписки в медичному закладі для виявлення недіагностованих поранень.

Показання до відтермінованої реваскуляризації гострої оклюзії ниркової артерії

Прасол В. О., М'ясоєдов К. В., Бабинкін А. Б.

Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева, м. Харків,
Харківський національний медичний університет

Актуальність. Тромбоз ниркової артерії є доволі рідкісною патологією, що зустрічається приблизно 14 випадків на 1000 населення. Рідкісною вона є також за рахунок невиявлення цієї патології у хворих з тромбозом однієї ниркової артерії. На даний момент не існує жодних погоджених консенсусів щодо ведення даної категорії хворих, не кажучи про відтерміновані (>2 годин) спроби реваскуляризації в окремих центрах світу. Нирка (людська) може толерувати приблизно 30 хвилин теплої ішемії без втрати функції нирки. Після 2 годин теплової ішемії лише 30%–50% функції нирок може бути відновлено. Більш, ніж 90 хвилин теплової ішемії вважається/рекомендується як точка, після якої відновлення функції неможливе. Не дивлячись на це. Деякі випадки свідчать про збереження

ниркової функції після реперфузії через 30 годин від початку теплової ішемії, та навіть більше (5 тижнів).

Мета. Визначити адекватні методи лікування і показання до лікування у хворих з тромбозом ниркових артерій після тривалого часу ішемії.

Матеріали та методи. В період з 2018 по 2023 р. спостереження нами обстежено 9 хворих із зазначеною патологією віком $57 \pm 5,55$ р. $3,8 \pm 1,96$ діб від початку захворювання. Оклюзія 1 ниркової артерії – 2 пацієнта, оклюзія 2 ниркових артерій – 7 пацієнтів. Реваскуляризовано – 5 хворих за допомогою аспіраційної тромбектомії та тромболізісу, консервативну антикоагулянтну терапію отримували 4 хворих. Креатинін в середньому склав $536,8 \pm 146,5$ мкмоль/л у хворих на момент госпіталізації.